

Optimizimi i ushqimit!

Rritja e viçave: Baza për rritjen me sukses të viçave përcaktohet që në fazën e pirjes.

Përmbledhje e një referati gjatë një seminari për mbarështimin e gjedhit në Vjenë nga z. Olger Nanogjoka, drejtor i shitjeve pranë Austria Praemix, përfaqësuese e përgjithshme e kompanisë Schaumann për Shqipërinë dhe Kosovën.

Krahas ushqimit, një rol të rëndësishëm luajnë edhe aspektet e mbarështimit dhe të menaxhimit të shëndetit. Instruksionet më të mira të derisotme për t'u vënë në praktikë për një rritje si duhet dhe me rendiment të viçave, do të sqarohen në referatin që vijon.

Shtimi i lartë në peshën ditore deri në 850 gr gjatë gjithë periudhës së rritjes së viçave është i domosdoshëm për të arritur një rritje maksimale të viçit dhe një moshë të hershme te pjellorisë.

Objektivat kryesorë të një rritje me rendimentet e duhura të viçit janë një imunitet shumë i mbrojtur me anë të ushqyerit me kulloshtër (minimizon humbjen në viça), zhvillimi i shpejtë i rumenit (fjalë kyç: koha dhe sasia e pirjes), rritja maksimale e viçave (kujdesi ndaj kualitetit të zëvendësuesve të qumështit), kosto të ulëta për rritjen me anë të ofrimit të koncentreve të mjaftueshme dhe foragjerit të cilësisë më të mirë si dhe një moshë e re e hershme e pjellorisë së viçit.

Diarrea gjatë periudhës së pirjes sjell detyrimisht në një moszhvillim të kafshës. Prandaj është e rëndësishme që t'u sigurohet viçave një sistem i mirëmbrojtur imun me anë të kulloshtërës, në mënyrë që të minimizohet rreziku i ndonje infeksioni. Dhënia e parë e kulloshtërës duhet bërë sa ë shpejtë pas lindjes, kontrolluar me anë të kovave dhe shisheve një deri në tre orë pas lindjes. Pirja e kulloshtërës së dytë duhet të vijojë gjashtë deri në nëntë orë pas lindjes. Si parim vlen që, sa më shumë kulloshtër të konsumohet nga viçi aq më e lartë është niveli mbrojtës i imunoglobulinës së viçit. Dhënia e parë për një viç prej 40 kg duhet të jetë minimalisht dy litra ose 5 % e peshës së lindjes.

Për t'u parë mbetet edhe që: Përdorimi i zëvendësuesve të qumështit dhe qumështit të plotë, është i lartë në shumë ferma. Që ne fillim duhet bërë suportimi i zhvillimit të rumenit. Per t'ia arritur kësaj duhen përdorur koncentre cilësore dhe lehtësisht të tretshme dhe ushqim cilësor i strukturuar të paktën që nga java e dytë e lindjes. Sasia ditore e konsumit të qumështit nuk duhet të kalojë 6 litrat në mënyrë që viçi të konsumojë në sasi të mjaftueshme ushqimet e thata. Kështu, periudha e pirjes mund të zgjasë maksimumi deri në 10 javë.

Makineritë e pirjes përdoren gjithnjë e më shumë në mbarështimin e viçave, në mënyrë që viçat ta kenë të lehtë dhe të kontrolluar të mund të arrijnë fazën e shkeputjes. Ato ia bëjnë më të lehtë punën fermerit, duke u mundësuar kohë të lirë dhe për aktivitete të tjera. Alternativat e zbatimit si dhe modelet janë të shumta dhe operimi i tyre bëhet sipas dëshirës dhe përdorimit me makina të thjeshta apo të përbëra. Përparësia e makinerive të thjeshta është kompiuteri i veçantë për viçat i lidhur direkt me makinerinë për proceset kryesore të operimit. Kjo bën të mundur një sërë variantesh për planifikimin e ushqimit, receta, kontroll të viçave etj., me programim kohor interval dhe të herëpashershëm. Shumë prej tyre mund të lidhen edhe me automate koncentratesh dhe programime kompiuterike me skicime grafike. Operimi i tyre i sigurve dhe i saktë mundëson në stallë përdorimin e tyre pa problem.

Në sistemet e të ushqyerit në stallat e mëdha identifikimi i secilit viç bëhet me anë të qaforeve apo shenjave elektronike në vesh dhe ushqimi i tyre vijon sipas detyrave të fermerit. Edhe këtu ofrohet për çdo fermë të madhe që merret me majmërinë e viçave një sërë zgjidhjesh si edhe mundësia e përkujdesjes veçmazi për secilin viç.

Plan javor për mbarështimin e viçave

Të ushqyerit

Rritja e viçave të shëndetshëm shkon zakonisht deri në 12 javë.

Karakteristikat e planit të pirjes: Për një rritje normale 12 javore, nevojiten 55 litra kulloshtrë, respektivisht qumësht, 470 litra pirjeje me 60 kg zëvendësues qumështi, 80 deri në 110 kg suplemente dhe rreth 50 kg bar të thatë dhe kashtë. Plani i pirjes dhe të ushqyerit është:

Java 1: Në ditën e lindjes, deri në fund të javës së parë, viçi konsumon 3-4 litra kulloshtrë, respektivisht qumësht në ditë.

Java 2: Gjatë javës së dytë, kulloshtra, respektivisht qumështi ofrohen pjesë-pjesë. Fillimisht viçi konsumon 6 litra kulloshtrë, respektivisht qumësht. Kjo sasi reduktohet gjatë javës së dytë. Njëkohësisht, sasia e pirjes rritet nga 2 deri në 7 litra deri në fund të javës së dytë. Një litër pirjeje i hidhen 100 g zëvendësues qumështi . Gjatë javës së dytë fillon gjithsesi të ushqyrit me ushqim te koncentruar. Ofrohet ad libitium bar i thatë ose kashtë.

Java 3: sasia e pirjes arrin 7 litra në ditë me 100 g MAT/litër. Suplementi ofrohet gjatë gjithë periudhës së rritjes, dmth deri në javën e 12-të nga 1.5 kg për çdo ditë. Viçat konsumojnë sidoqoftë gjatë gjithë periudhës së rritjes kashtë ad libitium.

Java 4: sasia e pirjes shkon në tetë litra me 100 g MAT/litër.

Java 5: deri në të gjashtë: Sasia e pirjes vazhdon të jetë 8 litra. Koncentrimi i zëvendësuesve të qumështit shkon tani në 120 g/litër.

Java 7: deri në të dhjetën: Sasia e pirjes reduktohet në 6 litra (120 g MAT/litër).

Java 11: viçat konsumojnë 4 litra në ditë (120 g MAT/Lit).

Java 12: në javën e fundit, sasia e pirjes reduktohet nga 4 litra në zero (120 g MAT/Lit).